

ALUMINIJ

6

Časopis družbe Talum d. d. Kidričevo

JUNIJ 2018

Želim vam dolgo in lepo poletje.

Naj bo vročina posledica prijetnega poletnega vremena in ne pregrelih glav najvplivnejših svetovnih voditeljev.

(Marko Drobnič, predsednik uprave Taluma)

Iz vsebine

- 4** Kako vroče bo letošnje poletje?
- 6** Krožno gospodarstvo
Talum dobitnik zlatega in srebrnega priznanja
- 7** Napreden nakupovalni voziček
- 8** Prenova sistema EDČ z dodatnimi funkcionalnostmi
- 9** Predstavitve projekta ABS Network
- 10** Izmenjali smo izkušnje
- 11** Brez vhodnih surovin ni končnega izdelka
- 12** »Daj mi hamer!«
- 14** S sodelavci se odlično razumemo
- 15** V času prakse sem pridobil ogromno novega znanja
- 19** GO-CAR-GO
- 20** 18. rojstni dan praznovali z zdravimi sadnimi vitamini
- 22** Tekmovanje v reševanju poslovnega izziva
- 23** Moje delo
- 24** Kako se obnašati v digitalnem svetu?
- 26** Odkrivanje lepote Tržaškega zaliva
- 27** Dogodki
- 29** Ni zdravja brez duševnega zdravja
- 30** Sprožitev požarnega alarma
- 31** Dvojni finale rdeče-belih
- 32** Potepanje po istrski Toskani
- 34** Stare modrosti
- 35** Križanka

Naslovnica: Talum iz zraka, Stanko Kozel

Časopis družbe Talum. Naslov uredništva: Talum, d. d., Tovarniška cesta 10, 2325 Kidričevo, telefon: 02 79 95 108, telefaks: 02 79 95 103, e-pošta: aleksandra.jelusic@talum.si.

Izhaja mesečno v nakladi 2400 izvodov.

Uredniški odbor: Aleksandra Jelusič, glavna urednica, Danica Hrnčič, članica, Lilijana Ditrjih, članica, Gregor Jurko, član.

Jezikovni pregled: Darja Gabrovšek Homšak

Prelom, priprava za tisk in tisk: Tiskarna Ekart, d. o. o.

Učenje je vrednota in privilegij

ALEKSANDRA JELUŠIČ

GLAVNA UREDNICA

FOTO: PIXABAY

Če danes pogledam nazaj, v čas svojega odrasčanja, in sem pri tem zapisu popolnoma poštena in iskrena do bralca, potem moram priznati, da sem bila tipična pubertetnica. Šola je bila nekaj, kar je treba čim prej zaključiti. Učila sem se za ocene in ne za življenje. Menila sem, da se s koncem šole končajo vse tegobe in da se nikoli več ne bom gubila iz nezanimivih šolskih knjig. Šolske ekskurzije v različna podjetja so bile izguba časa, razen če nam je vodič povedal kakšno zanimivo zgodbo ali dogodivščino. Če je bil razred ob tem deležen še kakšne slastne degustacije, potem toliko bolje. Drugače pa – živi dolgčas.

Če bi mi v tistem času kdo rekel, da bom nekoč v prihodnosti tudi sama mladim poskušala predstavljati naše podjetje in se ob tem trudila, da jim povem čim več zanimivih zgodb, ki si jih bodo zapomnili, da bom za otroke in mlade pisala knjige, da bom v njih iskala iskrico, da jih bom poskušala razumeti, vzgajati in usmerjati, bi zamahnila z roko. Ne, tega res nisem pričakovala.

A življenje ima z nami navadno povsem drugačne načrte in nas rado preseneti. Če je torej v času odrasčanja izobraževanje, nabiranje izkušenj in dodatnih znanj za mladostnika nepotrebno zlo, v zrelosti postane privilegij ali nagrada, za katero smo si pripravljene ves čas prizadevati in delati. V hitro spreminjajočem se svetu namreč tudi znanja hitro zastarajo. Vse to, kar je bilo danes uporabno znanje, je lahko že jutri zastarelo. Tehnološki napredek se na določenih področjih, kamor nedvomno spada tudi digitalna tehnologija, dogaja tako hitro, da je vse tisto, kar je bilo včeraj »in«, jutri že lanski sneg in na trgu se pojavi nova tehnološka »igračka«, za katero je treba znanje nadgraditi. Gre za nekakšen kontinuiran proces učenja, pri katerem moramo biti ves čas pripravljene nadgrajevati znanja. Kajti če danes tega ne storimo, bo tega dodatnega znanja že jutri preveč, da bi ga lahko na kratek rok ponotranjili.

Pridobljena znanja s področja dela pa niso dovolj, saj ozko znanje človeku pogosto ne daje uvida v širšo sliko problematike. Če vidimo samo košček sestavljenke, potem bomo težko reševali izzive, ki se nam postavljajo na pot. Torej sta potrebna radovednost in pogum, da pokukamo izven ustaljenih okvirjev in nova, drugačna znanja in izkušnje prepletamo z vsakdanjim delom.

Zato se ob žigosanju službene kartice naše poslanstvo ne konča, saj je okoli nas ves čas svet z različnimi informacijami, idejami in izzivi, od nas samih pa je odvisno, koliko sveta bomo spustili vase, na kakšen način bomo predelali informacije, ki so nam danes dosegljive bolj kot kdaj doslej, in kakšen svet bomo na osnovi pridobljenih znanj, izkušenj in lastne kreativnosti ustvarili zase in za otroke, ki bodo prišli za nami.

Znanje torej ni nepotrebno zlo, je naložba vase, vrednota in privilegij, ki jih sodobna podjetja v zasledovanju čim večjih profitov in zmanjševanju stroškov redko vključujejo v svojo strategijo. Menim, da je Talum v slovenskem prostoru unikum in vizionar, saj vlaga v ljudi in okolje v zavedanju, da podjetje naredijo uspešno in konkurenčno ljudje, ne le sodobna tehnologija.

Tokratna številka časopisa Aluminijski torej v ospredje postavlja izobraževanje in znanje, na katerih talumovci gradimo svoje poslovne zgodbe.

»Znanje je naložba, ki jo vložimo sami vase z namenom, da bi iz njenih temeljev zgradili svet po svoji meri.«

Kako vroče bo letošnje poletje?

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Veliko smo letos že pisali in se pogovarjali o turbulentnem dogajanju na trgu aluminija in v svetovnem gospodarstvu na splošno. Žal se dinamičnost sprememb ne umirja. V besednjaku svetovnih voditeljev se vse pogosteje uporabljata izraza trgovinska vojna, protekcionizem, mediji pa opozarjajo še na geopolitične napetosti ter tveganja, ki jih za svetovno gospodarsko dejavnost predstavljata nepredvidljiva ameriška administracija ter predvsem spirala ukrepov in protiukrepov, ki sledijo.

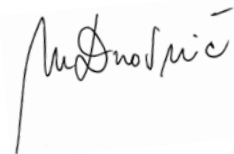
1. junija 2018 so začele veljati dodatne carinske dajatve na uvoz jekla in aluminija v ZDA iz držav članic EU, Kanade in Mehike v višini 25 odstotkov za jeklo in 10 odstotkov za aluminij. Uvedba carin na poslovanje Taluma ne bo imela direktnega učinka, indirektno pa se verjetno učinkom ne bomo mogli izogniti, če bodo te dajatve obstale, saj večino naših izdelkov prodamo evropskim kupcem, ki izvažajo tudi v ZDA. Za gospodarstvo v Evropi pomenijo ti sprejeti ukrepi povečano tveganje za spremembo cene aluminija na borzi in posledično tudi ceno drugih surovin ter izdelkov, povezanih z aluminijem.

Ker veliko večino svojih izdelkov izvozimo, je poslovanje skupine Talum neizogibno odvisno od dogajanja na svetovnih trgih. Verjetno se na dnevni ravni niti ne zavedamo, kako velik vpliv lahko imajo na borze enkratno sprejeti ukrepi posameznih svetovnih voditeljev in kaj to posledično pomeni za naše poslovanje. V Talumu zato obvladujemo cenovna tveganja ter nihanja na LME s sistemom obvladovanja cenovnih tveganj.

Naj se navežem na besede glavnega ekonomista Banke Slovenije Martina Wagnerja, ki je v pogovoru za Sobotno prilogo dejal, da se zdi, »da Trump zdaj preizkuša, kaj vse lahko stori, in gleda, kakšna bo reakcija.« Po Wagnerjevih besedah še ni čas za paniko, vendar moramo biti previdni.

Želim vam dolgo in lepo poletje. Naj bo vročina posledica prijetnega poletnega vremena in ne pregretilih glav najvplivnejših svetovnih voditeljev. ■

Marko Drobnič,
predsednik uprave Taluma

»Verjetno se na dnevni ravni niti ne zavedamo, kako velik vpliv lahko imajo na borze enkratno sprejeti ukrepi posameznih svetovnih voditeljev in kaj to posledično pomeni za naše poslovanje.«

Krožno gospodarstvo

MATEJ ERNECL
NATAŠA VODUŠEK FRAS

Kaj je krožno gospodarstvo?

Krožno gospodarstvo lahko opredelimo kot poslovni model, katerega bistvo je, da so vsi materiali, proizvodi in procesi od začetka načrtovani in oblikovani tako, da odpadkov ni, saj se lahko materiali 100-odstotno reciklirajo. V idealni različici snovi ves čas krožijo v okviru enake ali različnih rab.

Krožno gospodarstvo in aluminij

Aluminij je material s teoretično neskončno življenjsko dobo, nezahteven za vzdrževanje, je učinkovit toplotni izolator in izpolnjuje visoke higienske zahteve. Izpostavljenost skrajnim vremenskim vplivom nanj ne vpliva, njegove lastnosti se med uporabo ne spreminjajo. Talum v ta materialni krog vstopa na dveh koncih, in sicer kot primarni proizvajalec aluminija, že od leta 2001 pa tudi kot proizvajalec livarskih proizvodov (drogovi, zlitine) na osnovi pretaljevanja aluminijastega odpada. Glede na vrsto vložka govorimo o rafinaciji (recycling) in o pretaljevanju (remelting), Talum pa s svojimi talilnimi napravami sodi v kategorijo pretaljevanja. Talilni agregati, ki so namenjeni za pretaljevanje najslabših vrst aluminija, sodijo v kategorijo rafinacije. Po definiciji stopnje izdelave sodijo naši drogovi in zlitine v kategorijo ingotov. Naslednja stopnja izdelave so polproizvodi, v kategorijo katerih spadajo naši ulitki, rondelice, izparilniki, široki trak, drugače pa sem štejemo še pločevino, profile in žico. Naslednja in končna faza izdelave so končni proizvodi, kot so okna, črpalke, folije, tube, v katerih lahko aluminij nastopa kot samostojni material ali pa le kot eden izmed različnih materialov, ki sestavljajo neki proizvod.

Talum se je v sklopu projekta MPPAI2 iz čistega primarnega proizvajalca aluminija prelevil v proizvajalca, ki kombinira primarni in sekundarni aluminij za proizvodnjo svojih izdelkov. Leta 2001 smo bili eden prvih primarnih proizvajalcev, ki so osvojili takšno filozofijo, in tako smo že takrat prepoznali trende trajnostnega razvoja in principe krožnega gospodarstva. Zadnja leta se delež odpadnega aluminija in aluminija v predelavi večja, v naslednjem kratkoročnem obdobju pa pričakujemo še dodatno rast porabe sekundarnega aluminija, kar pričča, da je Talum del trenda, ki trajnostne elemente razvoja, kot je krožno gospodarstvo, prepozna kot svojo prihodnost. ■

Talum dobitnik zlatega in srebrnega priznanja

Upam si!

TOMAŽ KVAS
FOTO: ARHIV ORGANIZATORJA DOGODKA

6. junija je v Hotelu City Maribor potekala prireditev s podelitvijo priznanj za najboljše inovacije podravske regije 2018 v organizaciji Štajerske gospodarske zbornice. Prijavljenih je bilo kar 23 inovacij več kot 90 inovatork in inovatorjev, podeljena pa so bila 3 bronasta, 8 srebrnih in 4 zlata priznanja ter 8 zahval. Na srečanju inovatorjev in inovatork na tematiko »Pomen prenosa znanja, procesov in tehnologije v gospodarstvo« je sodeloval tudi Talum, saj smo se na razpis prijaviли z dvema inovacijama.

Eco green Alu can

Inovacijski izziv 2018 v razpisu je bil namenjen krožnemu gospodarstvu in prav pri tem izzivu smo bili med najboljšimi. V predlogu z naslovom Eco green Alu can avtorjev Borisa Šegule, Simona Strmška in mag. Gregorja Zечеviča je opisan postopek, ki ga Talum s posodobitvijo tehnološke opreme in razvojno-raziskovalnimi aktivnostmi namerava omogočiti svojim kupcem ter skleniti krog reciklaže. Postopek poteka tako, da Talum od svojih kupcev odkupi procesni odpad in ga kot vhodno surovino uporabi v proizvodnji rondic za istega kupca. S tem se zniža ogljični odtis tlačne doze, ki se proizvede na ta način, povečata pa se energijska učinkovitost proizvodnje rondic v Talumu in konkurenčna prednost Taluma na trgu. Trg v tem trenutku ne ponuja podobnih rešitev zaradi omejitev v proizvodnji ponudnika rondic. **Procesni odpad kupcev rondelic danes že uspešno pretaljujemo in vgrajujemo v druge proizvode (drogove), za kar gre zahvala tudi sodelavcem iz PE Livarna.**

Integracija naprednih meritev *in situ*

Delo z naslovom »Integracija naprednih in-situ meritev pri proizvodnji primarnega aluminija« avtorjev Harisa Salihagića Hrenka in Branka Jurška poudarja pomembnost meritev ključnih parametrov in lastnosti elektrolita v elektroliznih celicah v realnem času. Z meritvijo lastnosti elektrolita *in situ* v realnem času in praktično izničenostjo napak se rezultati po brezžičnem omrežju prenesejo v procesni računalnik elektrolizne hale v 3–4 minutah. Hitrejši vnos tako omogoča optimiranje procesnih parametrov, ki ključno vplivajo na delovanje elektroliznih celic.

Prva inovacija je prejela zlato, druga pa srebrno priznanje Štajerske gospodarske zbornice.

Inovatorjem iskreno čestitamo, vse talumovce pa bi radi spomnili, naj ne pozabijo svojih inovativnih predlogov podati v okviru natečaja Upam si! 30. junij, zadnji dan za oddajo inovativnih zamisli, je namreč vse bližje. Tema letošnjega natečaja je »S pomočjo sodobne tehnologije povežimo naprave in stroje v procesih z ljudmi, da bomo učinkovitejši in produktivnejši«. Ideje lahko oddate v nabiralnike z oznako Upam si! ter prek intraneta. Vsi koristni predlogi bodo nagrajeni v okviru redne inovativne dejavnosti, najboljše ideje pa bodo nagrado prejele septembra ob letošnjem Dnevu inovativnosti. ■

Sodelavec Gregor Zečevič ob podelitvi zlatega priznanja

Napreden nakupovalni voziček

TILEN TADEJ ŽAFRAN, ŠTUDENT NA PRAKSI V TALUMU

FOTO: PIXABAY

Želeli smo si uspeha

6. junija 2018 je študente ekonomije, mehatronike in bionike z Višje strokovne šole Šolskega centra Ptuj čakal pomemben dan: svečana podelitev priznanj za najboljše inovacije v štajerski regiji. Pot do Hotela City v Mariboru je bila dolga in polna raznih ovir, konstruktivnih in destruktivnih kritik raznih komisij. Vendar se nismo predali, želeli smo si uspeti in dobiti potrdilo za trud, vložen v razvoj in dodelavo inovacije, s katero smo sodelovali na razpisu. Vanjo smo namreč vložili številne nospane noči in dolge delovnike.

Predstavitev inovacije

Konferenčna dvorana se je opoldne začela počasi polniti, vrata so se zaprla in kamere začele snemati. Drug za drugim so inovatorji hodili na oder, vsak zanimiv in drugačen na svoj način. Minevale so minute in kmalu je na vrsto prišla predstavitev naše inovacije – naprednega nakupovalnega vozička. To je novost, za katero verjamemo, da lahko spremeni svet, nastala je z miselnostjo, da želimo soustvarjati pozitivne spremembe v širšem družbenem okolju. Njen cilj je izboljšati življenje starejšim občanom, nosečnicam, okrevajočim, gibalno oviranim in vsem drugim, ki so pripravljene preizkusiti voziček. Ima električni pogon, ki olajša prevažanje bremen, opremljen je z računalnikom. Ta prikazuje akcijske izdelke, garancijska obdobja, mnenja drugih kupcev, ponuja edinstvene popuste, zaposluje najmlajše s predvajanjem risank in igrkami, nazadnje lahko tudi polni mobilne naprave. Dodatno se lahko tehnologija preobrazi v samovozno šolsko torbo, saj dandanes otroci nosijo torbe, težje od njih samih, kar negativno vpliva na njihovo zdravje in razvoj.

Dragocena izkušnja

Kljub vsemu trudu nam je zaradi močne konkurence zmanjkalo točk za bronasto, srebrno ali zlato priznanje. Skupaj z na primer predelavo kolesa na električni pogon in razvojem gokarta smo si prislužili zahvalo za sodelovanje. Kljub temu smo z doseženim zadovoljni, saj nam ni veliko zmanjkalo do višje uvrstitve. Tako smo bili člani ekipe ob koncu dneva dobro razpoloženi. Podelitev je bila za nas dragocena izkušnja in morda odskočna deska za lahkotnejšo prihodnost. ■

Prenova sistema EDČ z dodatnimi funkcionalnostmi

PROJEKTNA SKUPINA

FOTO: PIXABAY

Obveščamo vas, da so se začele aktivnosti za prenovu in nadgradnjo informacijskega sistema za upravljanje časa. Uvajanje sistema bo potekalo postopno, spremljal pa ga bo tudi proces izobraževanja in usposabljanja zaposlenih za njegovo uporabo. Če so vaše delovne naloge povezane z upravljanjem časa, vas vabimo, da se aktivno vključite v proces uvajanja sistema.

Zakaj se lotevamo preнове?

Obstoječa modula za evidentiranje delovnega časa in vnos elektronske dovolilnice bomo nadgradili z dodatnimi funkcionalnostmi oziroma novimi moduli, ki bodo med seboj ustrezno povezani. Sistem nam bo omogočil čim bolj optimalen vnos podatkov na izvoru, predvsem pa bo enostaven in za uporabnika prijazen.

Novosti oziroma nove funkcionalnosti

Planiranje dela in razporejanje zaposlenih

- Enostavno razporejanje in planiranje dela zaposlenih – tedensko, mesečno itd.
- Neposredna povezava z evidenco delovnega časa; zaradi tega bo manj ročnih popravkov urejanja evidence delovnega časa.

Planiranje odsotnosti

- Najava oziroma planiranje rednih in izrednih dopustov, izobraževanj itd.
- Obveščanje nadrejenih o načrtovani odsotnosti po e-pošti; nadrejeni bodo planirano odsotnost zaposlenega lahko potrdili ali zavrnil.

Potni nalogi

- Rezervacija službenega avtomobila.
- Uporaba potnih nalogov od napovedi in odobritve do obračuna službene poti.
- Povezava sistema z registracijo delovnega časa.
- Omogočitev ustreznega obveščanja po e-pošti.

Vzporedno z navedeno vsebinsko prenovu bo zamenjana tudi oprema

(registracijske ure, čitalniki za kontrolo dostopa in kartice za evidentiranje delovnega časa). To je nenazadnje potrebno tudi zaradi razvoja novih, varnejših in zanesljivejših tehnologij.

Po vsebinski uvedbi navedenih funkcionalnosti bo sledila uvedba modulov:

- Recepcija – najava poslovnih partnerjev na spletu,
- Vratarnica – najava poslovnih partnerjev (dobaviteljev, prevoznikov za odpremo proizvodov in dobavo materiala itd.).

Izobraževanje oziroma usposabljanje zaposlenih

Sistematično bomo organizirali ustrezna izobraževanja, ki bodo potekala vzporedno z uvedbo sistema in bodo organizirana glede na vsebinske sklope oziroma module. Izobraževanja bomo tudi večkrat ponovili v skladu z željami in zahtevami zaposlenih. Naš skupni cilj mora biti vaše zadovoljstvo v uporabo novih vsebin, saj so namenjene predvsem vam kot pomoč pri delu.

Uporabniki tega informacijskega sistema (vnos podatkov v sistem in njihovo upravljanje) z novimi in dodatnimi funkcionalnostmi boste vsi, ki ste že doslej tako ali drugače opravljali te naloge (približno 200 uporabnikov).

Pri uvedbi tako kompleksnega sistema gre predvsem za nov miselni koncept obvladovanja tega področja kot vsebin in povezljivosti procesov z namenom, poenostaviti ter časovno in stroškovno optimizirati procese. Nujna bo tudi pripravljenost vseh nas na spremembe, da bo sistem zaživel v praksi. ■

Predstavitev projekta ABS Network

TOMAŽ KVAS

FOTO: TOMAŽ KVAS

V sredo, 30. maja, je v Hotelu City Maribor na delavnici, namenjeni mreženju med podjetji, dr. Janko Ferčec iz službe Strateški razvoj predstavil Talumovo dejavnost v okviru projekta ABS Network.

Namen projekta, financiranega v okviru programa za spodbujanje čezmejnega sodelovanja Interreg Slovenija-Avstrija, je v prvi vrsti razvoj solarno-termično aktiviranega fasadnega panela. Njegov cilj je tudi ustvarjanje in širjenje mreže znanja ter izboljšanje čezmejnega sodelovanja.

Projektno ekipo sestavljajo predstavniki Tehniške univerze iz Gradca ter podjetij Talum, d. d., iz Kidričevega in Tiko Pro, d. o. o. Prva dva sodelujoča razvijata in testirata proizvod, tretji pa sodeluje predvsem s pri-

dobivanjem sredstev in projektnim vodenjem. Tako imenovani *staf panel* za zmanjševanje energijskih potreb stavb učinkovito izkorišča sončno energijo. Inovacija združuje Talumovo znanje s področja roll-bond tehnologije z znanji o tehnologijah preoblikovanja in o fasadni tehnologiji strokovnjakov z univerze.

Sodelovanje med vsemi tremi projektnimi partnerji je Ferčec (na fotografiji spodaj) ocenil kot odlično, »saj veliko komuniciramo in delamo skupaj«. ■

Izmenjali smo izkušnje

Ekskurzija v podjetje Impol R in R

MARJETKA LEDINEK

FOTO: DR. MARKO HOMŠAK

Sodelavci iz družbe Talum Inštitut smo si tokrat zaželeli malo drugačnega spomladanskega druženja. Ogledati smo si želeli kakšno podjetje, laboratorij ali kaj podobnega.

Predstavitve poslanstva in vizije

Odločili smo se za ogled podjetja Impol, ki nam je lokacijsko blizu. Prav tako kot naše podjetje se tudi Impol ukvarja s srebrno kovino. Po delovnem dopoldnevu smo se z avtomobili odpeljali v Slovensko Bistrico. Pri vходу v tovarno nas je pričakala njihova pravna svetovalka Žarka Fišinger, ki nam je predstavila delovanje podjetja, njihovo vizijo in poslanstvo.

Ogled laboratorija

Laboratorij podjetja Impol nam je razkazal direktor podjetja Impol R in R dr. Varužan Kevorkijan ter nam strokovno predstavil delo in možnost sodelovanja. Sprehodili smo se skozi mehanski in kemijski laboratorij, »kvantometer« in se zadržali kar nekaj časa, saj je bila predstavitve zelo zanimiva. Med ogledom smo izmenjali izkušnje in postavljali vprašanja, saj je delo, s katerim se ukvarjamo v našem laboratoriju, zelo podobno – oboji se ukvarjamo z raziskovanjem in analiziranjem aluminija.

Sprehod skozi proizvodnjo

V nadaljevanju smo si ogledali proizvodnjo. Ustavili smo se v oddelku, v katerem iz Talumovih drogov izdelujejo aluminijaste palice in cevi. Izdelke ulivajo sami in jih nato obdelajo glede na zahteve kupcev. Pri tem uporabljajo stiskanje, vlečenje in toplotno obdelavo. Ko je izdelek končan, ga spakirajo in dostavijo kupcu.

Imamo veliko skupnega

Ugotovili smo, da nas družijo podoben način razmišljanja. Tudi Impol je inovacijsko usmerjen in spodbuja svoje zaposlene k inovacijski dejavnosti. Dobili smo občutek, da zaposleni med seboj tekmujejo, katera »izmena« bo dala več inovativnih predlogov. Zaposlene prav tako spodbujajo k timskemu delu. Impol se hitro prilagaja zahtevam trga in stremi h kakovosti svojih izdelkov in storitev. Ogled je bil za nas tako zanimiv, da smo kar pozabili na čas in obisk je kar prehitro minil. Sodelavce iz podjetja Impol smo prijazno povabili na ogled našega podjetja. Tako bomo imeli znova priložnost, da izmenjamo svoje izkušnje.

Grad Štatenberg in grajska klet

Po ogledu smo se ustavili še pri gradu Štatenberg ter se okrepčali s pijačo in dobrim kosilom. Ogledali smo si notranjost gradu, ki ga tvorijo štirje dvonadstropni trakti in odprto stopnišče. Očarale so nas sobane s čudovitimi freskami, muzejski del gradu, etnološka zbirka starih kmečkih predmetov in slik okoliških ohranjenih kmetij, ki nas je vrnila v čas našega odraščanja. Sledil je obisk grajske kleti, kjer smo si privoščili kozarček vina in lahek prigrizek ter prisluhnili grajskim anekdotam.

Tako smo zadovoljni in z obilo novih informacij zaključili našo spomladansko ekskurzijo. Naslednjič si bomo privoščili ogled pri katerem izmed kupcev naših storitev. □

Brez vhodnih surovin ni končnega izdelka

Surovine v OE Elektroliza

EMILIJAN STRGAR

FOTO: EMILIJAN STRGAR

V tokratni številki časopisa Aluminij predstavljamo vhodne surovine, ki jih v OE Elektroliza uporabljajo pri proizvodnji primarnega aluminija.

Glinica

Glinica oziroma aluminijev oksid (Al_2O_3) je osnovna surovina za proizvodnjo aluminija. V naši elektrolizi uporabljamo Hall-Héroultov proces. V elektrolizni celici se pri vnosu glinice ta raztaplja v mešanici topila kriolita in aluminijevega fluorida. Z elektroliznim procesom molekule aluminijevega oksida razpadejo. Na katodi nastaja tekoči aluminij, na anodi pa kisik. Za 1 tona aluminija potrebujemo dvakrat toliko glinice. Glinica mora imeti ustrezne kemijske in fizikalne lastnosti.

Glinico v razsutih oblikah dostavlja dobavitelj od posameznih proizvajalcev z ladjami. Glinica se skladišči v silosu (20.000 ton) v Luki Koper. Iz silosa jo polnijo v namenske vagonске cisterne, s katerimi transportirajo surovino na našo lokacijo v dva skladiščna silosa s kapaciteto 4.000 in 10.000 ton.

Glinico vsak dan iz velikih silosov prepeljemo z internim transportom s tovornimi cisternami v manjše silose elektrolize C, in to povprečno 500 ton glinice na teden.

Aluminijev fluorid (AlF_3)

Aluminijev fluorid je glavni dodatek h kriolitu za elektrolizno topilo. Z njim izboljšamo lastnosti kriolita in s tem tehnološke parametre elektrolize. Aluminijev fluorid in kriolit (Na_3AlF_6) skupaj znižata izredno visoko tališče glinice ($2072\text{ }^\circ\text{C}$) pod $1000\text{ }^\circ\text{C}$ in zvišata električno prevodnost taline.

V naši elektrolizi C, ki uporablja Pechineyjevo tehnologijo pridobivanja aluminija, dodamo v elektrolizni proces na letni ravni 1.200 ton aluminijevega fluorida. ■

»Daj mi hamer!«

Pogovor z Draganom Petkovićem,
vzdrževanje elektroliz

ALEKSANDRA JELUŠIČ
FOTO: STANKO KOZEL

»Nikoli ne reci ne znam, ne zmorem, nočem
in nisem sposoben! Človeka namreč definira-
jo njegove lastne misli.« Dragan Petković

Napeto vzdušje

Sodelavec Dragan Petković je v Talum prišel dva dni pred uradnim zagonom elektrolize C. Spominja se, da je v tem obdobju v hali vladalo napeto vzdušje, saj so se sodelavci pripravljali za zagon. »Morda so v hali A in hali B imeli kakšen običaj krščenja novincev, a ker so bili v tem obdobju vsi vpeti v otvoritev nove hale, sam nisem bil deležen nobenega začetnega krsta,« odgovarja na moje vprašanje, ali so ga krstili.

Talum je poznal že prej

Dragan je letos napolnil 30 let delovne dobe. Okolje, v katerem danes živi in dela, ni tisto, v katerem je odraščal, saj je iz Niša. Njegova žena je v devetdesetih letih prejšnjega stoletja dobila zaposlitev v Sloveniji in tako sta se oba odpravila v tujino. Čeprav ni iz tega okolja, pa je že prej slišal za Talum in njegovo dejavnost.

»Za Talum sem slišal že prej, ker je bila to ena izmed tovarn v nekdanji Jugoslaviji, ki se je poleg tovarne v Mostarju in Titogradu, danes Podgorici, ukvarjala s proizvodnjo aluminija. V tistem času (med letoma 1960 in 1970) je bila Jugoslavija, če se ne motim, druga v Evropi po proizvodnji aluminija (250 do 300 tisoč ton aluminija). Kot otrok sem spremljal nogomet, tako da sem prek športa poznal tudi naselje Kidričevo.«

Prvi delovni dan

Dragan Petković se februarja 1988 zelo dobro spominja. Spominja se tudi svojih občutkov, ki so ga prevevali, ko je prvič stopil v halo B. Zaradi nizkega pritiska je bilo v hali megleno in mračno in spraševal se je, kako ljudje sploh lahko delajo v elektrolizi. V nadaljevanju si je ogledal novo halo in bil ob tem prijetno presenečen.

»Nova elektroliza je bila v nasprotju s staro svetla, zato je bil v njej občutek popolnoma drugačen.«

Zagon elektrolize C

Dragan je uradno začel delati 10. februarja 1988, na dan zagona elektrolizne hale C. Za vse sodelavce je bil to velik dogodek, malo pa je bilo čutiti strahu, ali bo vse teklo tako, kot je treba. Sam je zadeve opazoval z velikim zanimanjem.

»Spominjam se, da sem stal ob strani in opazoval, kaj se bo zgodilo. Zagon peči se je začel in v ospredju sem zaslišal čudne zvoke. Kasneje sem izvedel, da je te zvoke povzročal avtomatski prebijalnik kriolita v elektrolizni peči, slišal pa se je tudi zvok avtomatskega doziranja glinice. Vse to je bilo zame nenavadno. Okoli peči so bili črpalni lonci, na stropu ogromen žerjav ...«

Elektrolizerji in vzdrževalci

Dragan je v tistem času opazil, da se sodelavci delijo na elektrolizerje in vzdrževalce elektrolize, med njimi pa ni takšnega sodelovanja in povezanosti, kot bi pričakoval.

»Čeravno smo bili oboji povezani z elektrolizo, pa tedaj med nami vseeno ni bilo posebnega sožitja in povezanosti. Zanimivo, da se to navadno pojavlja pri sosedih, saj bi pričakoval, da se bodo razumeli. Vedno smo se pogajali, kdo bo kaj opravil.«

Čas od odklopa do ponovnega vklopa peči

Dragan se spominja, da je bilo na začetku v ekipi 23 sodelavcev, od tega 12 strojnikov in 11 električarjev. V ekipi so se s sodelavci dobro razumeli in so se družili tudi izven službenega časa. Sprva so bile njihove delavnice v delu elektrolize, kasneje pa so se preselili v prostore hale A, ki ni več obratovala. Postopek vzdrževanja elektroliznih peči se je od takrat do danes precej spremenil, predvsem se je zelo skrajšal čas od izklopa peči do ponovnega zagona: v začetku je trajal mesec dni, danes pa le dva tedna. V tem času vzdrževalci napravijo vse potrebno, da lahko peč ponovno nemoteno obratuje. □

»Oprostite, kdo pa ste?«

Med opazovanjem dogajanja je k Draganu pristopil tehnolog Vladimir Predikaka in ga povprašal, kaj počne v hali. Dragan mu je razložil, da je v hali zaposlen, Vlado pa se je seveda začudil, saj ga do takrat še ni videl. Tako se je začelo Draganovo službovanje v elektrolizi, natančneje, v ekipi za vzdrževanje elektroliz, v kateri dela še danes.

Brez začetnih težav ne gre

Sodelavci so se na zagon nove elektrolize odlično pripravili, vendar je pri novitetah vedno treba pričakovati, da ne bo šlo vse tako, kot si želiš. Tako so se tudi v hali C srečevali z nepredvidljivimi izzivi.

»Štiri mesece po zagonu smo izgubili peč, saj je prišlo do izlitja aluminija v klet. Vzrok je bil v tem, da je odgorelo katodno korito in ni več zadrževalo vsebine. Napako smo kasneje odpravili, peč pa sanirali.«

Zmrznjene cevi za zrak

»Ne vem točno, kateri mesec je bil – morda januar ali februar. Temperature so bile zelo nizke. V večernih urah so padle celo do –25 in –30 stopinj. V tistem času sem ravno imel neki popoldanski opravke in sem ostal v fabriki. Ugotovili smo, da se je prevelika količina vode kondenzirala v cevovodu za zrak in tam zaradi mraza zmrznila. Posledično je nekaj peči ostalo brez zraka, ta pa je pri tehnološkem procesu zelo pomemben. Dozirniki in prebijalniki v elektrolizi namreč delujejo na zrak. Zadevo smo rešili tako, da smo s plinskimi gorilniki segrevali cevi, da se je led stopil in je zrak lahko prišel do peči. Ker je zadeva trajala kar nekaj časa, smo del zraka preusmerili iz drugih peči, da je proces lahko deloval, vmes pa smo rešili nastali problem. Če tega ne bi storili, bi izpadlo šest peči, kar bi bil za tovarno velik strošek. Napako smo odpravljali do dveh zjutraj.«

»Daj mi hamer!«

Ko je Dragan začel delati v Talumu, se je moral navaditi na žargon oziroma določene izraze, ki so jih sodelavci uporabljali in so mu bili tuji. Neki sodelavec ga je na primer prosil, naj mu prinese »hamer«, Dragan pa je ta izraz takrat slišal prvič.

»Ker sem iz drugega okolja, nisem poznal določenih besed, ki izhajajo iz tujih jezikov in se uporabljajo tudi na tem območju. Takšen izraz je bil poleg 'hamera' tudi 'omrač', kar prav tako pomeni kladivo. Takšnih besed, ki izhajajo iz nemškega jezika, je še veliko.«

Dragan Petković se bo predvidoma upokojil čez dve leti. Načrtov za to, s čim se bo takrat ukvarjal, še nima, je pa prepričan, da bo ostal v Sloveniji, saj ima tukaj otroke in vnuke.

S sodelavci se odlično razumemo

Jožef Lorber, OE Promet

ALEKSANDRA JELUŠIČ

FOTO: STANKO KOZEL

V Talumu sem se zaposlil leta 1988. Letos mineva 30 let, odkar delam v PE Promet. Pred zaposlitvijo v Talumu sem delal v podjetju Agrotransport, kjer sem vozil tovornjak.

V Talumu sem začel delati kot viličarist, kasneje pa sem vozil tovornjak. Danes opravljam različne naloge. Sem voznik predsednika, takrat ko ne potrebuje prevoza, pa rade volje skočim tudi za volan tovornjaka ali opravi kakšno drugo vožnjo. Delo je zelo raznoliko in pestro.

Moj delovni dan se začne ob 5.30, saj sem navajen zgodnjega vstajanja. V službo se odpravim ob 6.15. Živim v Podložah pod Ptujsko Goro, tako da se mi v tovarno ni treba peljati prav daleč.

Zjutraj se s sodelavci iz organizacijske enote Promet najprej dobimo na jutranji kavi ali čaju. Če kdo praznuje rojstni dan, si zjutraj privoščimo še kaj sladkega in si nato razdelimo dnevne delovne naloge. Ob 7. uri začnemo delati.

Ob 14.30 se s sodelavci ponovno dobimo in se pogovorimo o nalogah, ki smo jih opravili tisti dan, ter o morebitnih problemih. Tako mine delovni dan. Ni pa vedno tako, da svoj delovni dan zaključim po osmih urah dela. Večkrat je treba delo opraviti tudi v nedeljo, med prazniki in izven rednega delovnega časa. Nikoli ne razmišljam o tem, zakaj prav danes in zakaj je treba na delo, temveč delo z veseljem opravi.

Naj v nadaljevanju opišem svoj včerajšnji delovni dan. Moja naloga je bila, da predsednika uprave peljem v Ljubljano. Pred prevozom sem pregledal avtomobil in preveril, ali vse deluje brezhibno. S predsednikom sva iz Taluma odrinila ob 7.30. Na cesti do Ljubljane je bilo kar veliko gneče, a ker sva iz Taluma odšla nekoliko prej, sva na cilj prispela pravočasno. Moj delovni dan se je končal ob 15. uri.

Vedno pa vse ne poteka po načrtih. Na srečo se mi na cesti še nikoli ni zgodila nesreča, so pa bili drugi neljubi pripetljaji. Nekoč sem moral upravo peljati na letališče na Dunaj. Iz tovarne smo sicer odrinili pravočasno, vendar se je na poti zgodila nesreča in smo ostali ujeti v koloni na avtocesti. Da je bila mera polna, je začelo še deževati. Ugotovili smo, da nam ne bo uspelo pravočasno doseči cilja, zato smo se obrnili in se vrnili nazaj v tovarno.

Drugi pripetljaj je bil prav tako povezan z letališčem. Takrat sta imela sodelavca rezerviran let z letališča Brnik. Na polovici poti sta ugotovila, da si nista pravilno zapomnila ure leta in da je let pravzaprav predviden uro prej, kot sta mislila. Bilo nam je jasno, da ne bomo pravočasno na letališču. Poskušali smo zadržati let, a smo na letališče prišli prepozno. Letalo je že zaprlo svoja vrata in tako smo se lahko samo še vrnili nazaj v tovarno.

To so anekdote, ki si jih bom vsekakor zapomnil. Do upokojitve imam še pet let, a se mi nikamor ne muči, saj rad prihajam v tovarno in imam rad svoje delo. K temu veliko pripomorejo tudi sodelavci iz OE Promet, s katerimi se odlično razumemo. ■

ALEKSANDRA JELUŠIČ
FOTO: STANKO KOZEL

V času prakse sem pridobil ogromno novega znanja

Pogovor s študentom Domnom Zelenkom,
dobitnikom priznanja referenca

Tokrat smo k pogovoru povabili Domna Zelenka, študenta prvega letnika Višje šole na Ptuju, ki študira na smeri Mehatronika. Domen se je že v osnovni šoli ukvarjal s številnimi projekti, v srednji šoli pa je v skladu s četrto izpitno enoto realiziral projekt inteligentne inštalacije. Področje elektrotehnike je izbral tudi za smer svojega študija, na kateri bo znanja nadgrajeval še s področjem strojništva. Letos je v Talumu pod mentorstvom sodelavca Roberta Štrafele že drugič opravljal prakso in v tem času sta se skupaj lotila projekta meritve ravni taline na vozilu za prevoz tekočega aluminija. Za projekt jima je Life Learning Academia podelila priznanji mentor in referenca. Čestitke obema!

Zakaj prav mehatronika?

Obiskoval sem srednjo elektrotehniško šolo in tako sem se odločil, da študij nadaljujem na tehnični smeri. Področje mi predstavlja izziv in me zelo veseli. Na tem študijskem programu sem imel možnost dopolniti svoje znanje še s področjem strojništva, kar se mi zdi super kombinacija.

Rojeni ste bili leta 1998. To je generacija, ki je odraščala s pametnimi telefoni, digitalno tehnologijo, računalniki in drugimi tehničnimi novotarijami. Kako je skozi vaše oči videti generacija vaših staršev, ki se je rodila v sedemdesetih?

Vsekakor je razlika v tem, da smo se rodili v drugačen svet in med odraščanjem smo uporabljali drugačno tehnologijo – to je tudi vplivalo na način razmišljanja. Mladi si danes na primer ne znamo več predstavljati dneva brez pametnega telefona. Prek njega komuniciramo, nakupujemo itd.

Kako področje, za katero se šolate, povezati z novodobno tehnologijo?

Tudi na tem področju je treba izkoristiti novodobno tehnologijo. Že danes se ta tehnologija v sodobnih tovarnah uporablja zelo učinkovito, na primer za nadzor procesov se vedno več uporabljajo tablični računalniki, mobilni telefoni imajo danes vgrajene že toplotne kamere in druge zadeve, ki so uporabne pri delu.

Menim, da tudi Talum svoje tehnološke procese intenzivno posodablja v tej smeri.

Predstavljajte si, da je pred vami izziv, ki ga morate rešiti. Za razrešitev potrebujete čim več informacij. Kje jih boste iskali?

Povprašal bom strica Googla, ki ga imam na pametnem telefonu. Do informacij bom tako prišel na klik. Še vedno mislim oziroma se zavedam, da ima človeško znanje večjo vrednost.

Ljudje smo različno iznajdljivi in iznajdljivost je v življenju zelo pomembna.

Na Googlu je prava gora različnih podatkov. Kako ločiti, kateri so resnični in kateri ne?

Pregledati je treba več spletnih mest. Če ugotoviš, da je podatek na več spletnih mestih enak, potem lahko sklepaš, da je resničen in uporaben. Tveganje pa seveda vedno obstaja.

Kje ste odraščali?

Odraščal sem v Ormožu in na Ptuju.

Ormož in Ptuj sta majhni mesti. Se vam zdi, da ste bili zaradi tega za kaj prikrajšani?

V času odraščanja si želiš druženja in tudi zabave, česar pa v Ormožu ni bilo v izobilju. Danes na zadevo gledam drugače. Všeč mi je, da živim v majhnem mestu. Zaradi napredka tehnologije se lahko v vsakem trenutku prek interneta povežeš s svetom.

Kateri predmet vam je bil kot osnovnošolcu najbolj všeč in česa niste marali?

Najraje sem imel fiziko, najmanj pa mi je »dšišala« slovenščina.

Ste se v srednji šoli lotili kakšnega tehničnega projekta, ki bi ga izpostavili?

V prvem letniku srednje šole sem se udeležil tekmovanja iz robotike. Tekmovanje je potekalo v Velenju. V okviru krožka sem izdelal majhnega robota in ga sprogramiral tako, da je sam iskal izhod iz labirinta. Na maturi smo imeli možnost poleg osnovnih predmetov izbrati še zaključno nalogo kot četrto izpitno enoto. Sam sem se odločil za projekt inteligentne inštalacije EIB/KNX. Projekt sem realiziral pod mentorstvom profesorja Mirka Sušca.

Nam lahko podrobneje opišete ta projekt?

Projekt je bil zame velik izziv. Najprej je bilo treba narisati načrte, izvesti vezavo elementov in jih nato ustrezno sprogramirati, da je zadeva

pravilno delovala. Šlo je za prikaz delovanja inteligentne enodružinske nizkoenergijske hiše. Na tem področju sva s kolegom sodelovala tudi na državnem tekmovanju s področja elektrotehnike in dosegla vse točke.

Kdaj ste se prvič srečali s Talumom?

Talum sem že pred opravljanjem prakse kar dobro poznal, saj je v PE Aluminij zaposlen očetov bratranec Haris Salihagić Hrenko, v tovarni pa sta delala tudi pradedek in dedek.

Kdaj ste si prvič ogledali Talum?

V tretjem letniku, ko sem v tovarni prvič opravljal prakso. Delal sem v PE Aluminij, na področju elektrovzdrževanja.

Kakšni so bili občutki?

Tovarna se mi je zdela zelo velika in na začetku sem celo čutil malo strahu, ki pa je hitro minil. Letos sem bil v Talumu že drugič in zdaj je bilo že veliko lažje, saj poznam ekipo in sem se navadil na delo.

V času prakse v Talumu ste imeli odličnega mentorja – sodelavca Roberta Štrafela. Se vam zdi, da ste pridobili veliko novih znanj?

Mentor je bil kar zahteven, a sem vesel, da je tako, saj sem v tem času pridobil res ogromno praktičnega znanja.

»Mentor je bil kar zahteven, a sem vesel, da je tako, saj sem v tem času pridobil res ogromno praktičnega znanja.«

ZLATI CERTIFIKAT LEARNING BRAND

Na Akademsko-gospodarskem kongresu v Ljubljani, ki ga organizira Life Learning Academia, smo 5. junija znova prejeli certifikat Learning Brand (Učeca se organizacija), tokrat zlatega. Ob tej priložnosti so bila podeljena še priznanja mentor in referenca, ki sta ju letos prejela tudi naš sodelavec Robert Štrafela in študent 1. letnika mehatronike na Višji strokovni šoli ŠC Ptuj Domen Zelenko. Domen je v Talumu opravljal praktično usposabljanje, v okviru katerega je zasnoval rešitev za merjenje ravni taline na tehnološkem vozilu za transport tekočega aluminija. Obravnavana tema Domna Zelenka je uporabna in učinkovita v delovnem procesu elektrolize. Z njeno realizacijo so bili doseženi učinki na področju varnosti in zdravja ljudi in naprav. Za izvedbo naloge je Domen potreboval veliko strokovnega znanja, iznajdljivosti, vztrajnosti ter pripravljenosti prisluhniti in se učiti od ljudi, ki imajo izkušnje na področju del v elektrolizi. Domnovo delo pri nas je potekalo pod mentorstvom Roberta Štrafele, ki znanje in izkušnje z veseljem prenaša na mlade, saj verjame, da znanje, ki ga prenaša na sodelavce, ne gre v nič in da se vse nekoč povrne. Prenos znanja nenazadnje čuti kot svojo dolžnost, saj je bil tudi sam deležen kakovostnega praktičnega izobraževanja. Na letošnjem Akademsko-gospodarskem kongresu, ki se je dopoldne začel z mednarodno konferenco, na kateri je skupino Talum zastopala mag. Vlasta Stojak, pomočnica direktorja za kadrovske področje, je bilo po informacijah organizatorja podeljenih okoli 60 priznanj referenca, mentor in koordinator. Certifikacijski proces Learning Brand je zaključilo 20 organizacij in imenovali so 11 novih ambasadorjev znanja, ki so prišli iz 12 različnih držav.

Na letošnjem Akademsko-gospodarskem kongresu v Ljubljani vam je bilo v okviru Life Learning Academie podeljeno priznanje referenca. Na kaj se to priznanje nanaša?

Z mentorjem Robertom Štrafelo, ki je prejel priznanje mentor, sva se lotila reševanja izziva, ki je bil povezan z aluminijско zlitino. Prepoznala sva problem, da zaposleni, ki iz elektrolizne peči črpa vroč tekoči aluminij, v vozilu nima vgrajenega varnostnega sistema, ki bi ga opozoril, do katere ravni lahko napolni črpalni lonec. Zaradi tega se lahko zgodi, da se lonec preveč napolni in zlitina se izlije iz lonca. Projekt sva poimenovala Meritev taline v vozilu za prevoz tekočega aluminija.

Kaj je bila v tem projektu vaša naloga?

Sprva sem se lotil izrisa načrtov, v nadaljevanju pa pisanja računalniškega programa, saj se postopek vodi preko industrijskega krmilnika. V naslednji fazi sva si z mentorjem podrobno ogledala vozilo in poskušala ugotoviti, kam bi bilo laserski senzor in druge elemente za merjenje ravni taline najbolj primerno namestiti. Sledilo je nameščanje sistema na vozilo, testiranje in odpravljanje napak.

Kakšna je naloga laserskega senzora, ki sta ga namestila?

Laserski senzor ima nalogo, da v loncu za prevoz meri raven taline. Ko talina doseže določeno raven, krmilnik preko zvočne in svetlobne signalne enote (semafor) avtomatsko javi, da je najvišja raven taline dosežena. Na podlagi te informacije zaposleni ustavi vlivanje aluminija.

Nagrado so vam podelili na osrednjem slavnostnem dogodku. Kakšni so bili občutki?

Malo treme je že bilo, ko pa sem prišel z odra, je popustila in bil sem zelo vesel. Priznanje je zame velika potrditev in tudi dobra iztočnica za naprej.

Se vidite v prihodnosti kot naš zaposleni?

Ja, seveda se.

Imate kakšne hobije?

Sodelujem v Društvu prijateljev mladine Sveti Tomaž. Gre za društvo, ki se ukvarja s humanitarno dejavnostjo.

Kaj vam v življenju pomeni največ?

Družina in zdravje.

Kaj najbolj cenite pri prijateljih?

Da jim lahko zaupam in se nanje zanesem. ■

Robert Štrafela, dobitnik priznanja mentor

Prejetega priznanja mentor za mentorstvo ne jemljem kot osebno priznanje, ampak kot priznanje celotne naše delovne ekipe, ki je za dobro opravljeno delo enako zaslužna kot mentor. Če se mentorstva lotiš kot posameznik, si zelo težko uspešen. Za uspešno mentorstvo mora imeti celotna vsebina »začetek, jedro in zaključek«, šele takrat je uspeh zagotovljen. Mentorstva nikoli ne jemljem kot breme, ampak kot obojestransko izobraževanje mentorja in praktikanta.

Podjetje bo moralo aktivno sodelovati z izobraževalnimi ustanovami, če bo želelo pridobiti ustrezne kadre. Trenutna situacija na trgu dela je zaskrbljujoča, saj je zelo težko privabiti strokovni kader tehničnih smeri.

Veseli sem uspeha študenta Domna Zelenka, ki je prejel priznanje referenca. Naj bo zanj ta nagrada spodbuda za nadaljnje delo. Ob tej priložnosti Domnu čestitam za prejetu priznanje!

» Vsekakor je razlika v tem, da smo se rodili v drugačen svet in med odraščanjem smo uporabljali drugačno tehnologijo – to je tudi vplivalo na način razmišljanja.«

GO-CAR-GO

TOMAŽ KVAS
NATAŠA VODUŠEK FRAS
FOTO: TOMAŽ KVAS

V Talumu smo 23. maja organizirali ogled proizvodnje za osnovnošolce in njihove mentorje s širšega ptujskega, ljutomerskega, ormoškega, lenarškega in mariborskega območja, ki so sodelovali v dogodku GO-CAR-GO. Gre za projekt Šolskega centra Ptuj (ŠC Ptuj), v okviru katerega so izdelali podvozja za gokarte, osnovnošolci pa so pod vodstvom mentorjev nato izdelali karoserije zanje in se z avtomobilčki pomerili tudi v spretnostih vožnjah.

Mladim smo na obisku uvodoma predstavili Talum in možnosti za delo, štipendiranje in pomoč pri šolanju in študiju, ki jih nudimo. Pri ogledu tovarne so поблиže spoznali delovne procese v PE Aluminij, Ulitki in Rondelice ter v podjetju Talum Servis in inženiring.

ŠC Ptuj je bil sicer letos že devetič prizorišče tradicionalnega srečanja ekstramobilov, ki ga pripravlja Strojna šola Ptuj v sodelovanju s številnimi osnovnimi šolami podravske regije in ekip iz sosednje Hrvaške in ene ekipe iz Srbije. Prav zaradi mednarodne zasedbe je bilo »avtomobilsko« srečanje poimenovano »inter« z željo, da se v prihodnjih letih na tekmo-

vanju sreča še več mladih inovatorjev. Ti v oblikovanju in nadgradnji podvozja, ki ga za vse osnovne šole izdelajo ptujski strojniki, spoznajo različne strojniške poklice. Na letošnje srečanje se je prijavilo 25 osnovnošolskih ekip s širšega podravskega območja, med drugim tudi iz Maribora, krajev sosednje Hrvaške in Tavankuta iz Srbije. Strokovna ekipa, ki so jo sestavljali profesorji Strojne šole Ptuj, je ocenila na ogled postavljene ekstramobile, pri tem pa upoštevala tehnično nadgradnjo podvozja, uporabo ekoloških materialov, izvirne rešitve nadgradnje in estetski videz. Ekstramobili so se nato pomerili v slalomski in veleslalomski vožnji. □

18. rojstni dan praznovali z zdravimi sadnimi vitamini

NATAŠA VODUŠEK FRAS

FOTO: TOMAŽ KVAS

Otroci naših sodelavcev so v četrtek, 24. maja 2018, na Sadnem karnevalu spoznavali zdrave sadne vitamine. Sadni karneval je zaokrožil letošnjo akcijo Rišemo in pišemo, ki poteka pod okriljem sistematičnih aktivnosti za promocijo zdravja Zdravo Talum in v okviru katere smo otroke povabili, da nam razkrijejo svoj najljubši sadež. Zanimalo nas je, v kateri zdravi sadež otroci najraje ugriznejo in ali s pomočjo staršev pripravijo najljubšo jed oziroma napitek.

V Kadrovsko službo so starši dostavili izdelke kar 57 otrok, ki so risali, pisali pesmice in ustvarjali tudi videoanimacije o zdravih sadnih vitaminih. Prav ti vitamini so bili tudi v ospredju zaključne prireditve v Športni dvorani Kidričevo, kjer smo pripravili Sadni karneval. Otroci in starši – zbralo se nas je več kot 150 – so se ob zabavnih igrah pošteno razmigali. Druženje smo ob zdravih sadnih napitkih, sadju in sladoledu zaokrožili z rojstnodnevno torto, saj je akcija Rišemo in pišemo praznovala 18. rojstni dan.

Sadni karneval Rišemo in pišemo 2018

Otroci so lovili sadje z magnetki, se sprehodili po sadnem poligonu s hoduljami, zadevali sadne luknje z nogometno žogo, metali obročke na sadje, sestavljali sadno solato ter se pomerili v balinanju s kokosom in treh pomarančah v vrsto. □

Akcija Rišemo in pišemo je letos praznovala 18. rojstni dan.

57 otrok nam je v svojih izdelkih razkrilo svoj najljubši sadež.

Otroci si bili zelo veseli unikatne majice s svojo umetnino.

Kdo ima boljšo taktiko - pomaranče ali limone?

Ribariti je mogoče tudi v športni dvorani.

Kokosi so se izkazali za odlične balinčke.

Najprej smo sadno solato sestavili s puzzli ...

... potem pa smo se sadno sladkali še čisto zares.

Akcija Rišemo in pišemo si je prisluzila kar dve rojstnodnevni torti.

Ni prave zabave brez našega Aluminka.

Tekmovanje v reševanju poslovnega izziva

GREGOR JURKO

FOTO: GREGOR JURKO

Tudi letos smo se talumovci udeležili »Case Study Competition« (CSC) na poslovni šoli IEDC na Bledu. Case study competition je dnevno tekmovanje v obravnavi praktičnega poslovnega problema in poteka v angleškem jeziku. Tokrat je na njem sodelovalo sedem slovenskih podjetij. Poslovna šola IEDC to tekmovanje organizira še na Hrvaškem, v Srbiji in v Romuniji, sledi pa mu finalno tekmovanje med zmagovalci v posameznih državah.

Preplet različnih znanj in kompetenc

Posamezno podjetje pošlje na tekmovanje udeležence iz različnih delovnih okolij. Tokrat smo Talumove barve zastopali sodelavci iz naslednjih služb: strateški marketing, informatika, laboratorij, servis, prodaja in finance. Podobno so tudi time drugih sodelujočih podjetij sestavljali udeleženci z zelo različnimi poslovnimi funkcijami.

Skupaj smo skoraj zmagali

Tekmovanje je zelo intenzivno. Obravnava primera poteka prvi dan od jutra do večera, iskanje in priprava rešitve pa se zavlečeta pozno v noč – mi smo spali 4 ure. Naslednji dan sta dve predstavitvi pred komisijo. Glede na to, da smo bili prvi na vrsti, smo lahko spremljali tudi pristope in rešitve drugih podjetij. Rezultat je bil v skladu z našim motom: »Skupaj smo skoraj zmagali«.

Taka tekmovanja so dobra priložnost, da se med seboj dobro spoznamo, da delamo v timu, da se povežemo s tekmovalci v drugih podjetjih in da dobimo potrditev, da so naše rešitve in predstavitve konkurenčne, primerljive z rešitvami v drugih uglednih slovenskih podjetjih in podjetjih iz tujine.

Vtisi talumovcev, ki so se udeležili tekmovanja

Matjaž Bukšek,

Talum Servis in inženiring

Tudi letos je poslovna šola Bled za udeležence tekmovanja CSC pripravila nov primer. Na tekmovanju sem se soočil z izkušnjo razumevanja in komunikacije v tujem jeziku ter predvsem s časovno stisko, ki nas je pri reševanju problema pestila ves čas. V vsakdanjem reševanju problemov popravkov ni, zato je ta izkušnja le vaja za nadaljnje ustvarjanje. Tekmovanje je nas tekmovalce navsezadnje tudi povežalo, saj smo kar nekaj časa preživeli skupaj in tako so vezi med sodelavci postale močnejše. Glede na rešitve, ki so bile prikazane ob kocu tekmovanja, menim, da smo se na tekmovanju dobro odrezali, saj smo bili zelo dober tim.

Darija Copot,

Talum Inštitut

Sodelovanje na mednarodnem tekmovanju »Case Study Competition« na IEDC Poslovni šoli Bled je bila oziroma je zelo dobra izkušnja za vse udeležence. Delo v ekipnem duhu in reševanje poslovnega primera v tako zelo kratkem času je velik izziv. Zelo sem vesela, da sem bila del letošnje ekipe, ki je zastopala skupino Talum, in tako bolje spoznala sodelavce v naši »fabriki« in tudi delovanje poslovne šole. Čeprav je delo zahtevalo veliko zbranosti in poslovnega znanja na področju menedžmenta, sem zelo ponosna in hvaležna ekipi, da smo z dobrim sodelovanjem premagali izziv in se, čeprav zelo utrujeni, vrnili domov s pozitivnimi vtisi s tega tekmovanja.

Sara Korošec,

Strateška komerciala

Čeprav menim, da tekmovalno okolje ni tako spodbudno za delovanje kot kooperativno, se je v naši skupini vzpostavilo pozitivno vzdušje. Talumovci iz različnih delovnih okolij smo se povezali in združili znanja z različnih področij ter pozitivne karakteristike vsakega posameznika. Kljub omejenemu času smo na tekmovanju ugotovili pomembnost tega, da se sodelavci med seboj spoznamo, si razdelimo vloge in se skupaj iskreno pogovarjamo o problemih. Šele ko imamo vsi enotno mnenje o tem, kaj je problem, ga namreč lahko začnemo reševati. S tekmovanja sem odnesla zavedanje o tem, kako pomembna sta komuniciranje in transparentnost med ljudmi, ki delujejo skupaj. Prav tako upam na več sodelovanja delavcev iz različnih okolij tudi pri vsakodnevnih projektih v Talumu, saj se tako krepijo vezi in združujejo znanja in rešitve, do katerih drugače ne bi prišli. □

Moje delo

MATEJA HERGULA

FOTO: TOMAŽ KVAS

Pomanjkanje na trgu delovne sile je velik izziv, s katerim se soočamo tudi v Talumu, zato si na različne načine prizadevamo, da bi izpolnili potrebe po novih sodelavcih. Eden od načinov iskanja in privabljanja novih sodelavcev so obiski kariernih sejmov, na katerih je mogoče stopiti v stik z večjim številom iskalcev zaposlitve.

V maju smo se v Mariboru udeležili kariernega sejma zaposlitvene agencije Moje delo. Na sejmu se je predstavljalo približno 40 podjetij, s katerimi so iskalci lahko navezali stik na stojnicah. V okviru sejma je potekal tudi medijski posvet o gospodarstvu v štajerski regiji, na katerem je sodelovala tudi mag. Vlasta Stojak, pomočnica direktorja za kadrovsko področje v Talumu.

Kako se obnašati v digitalnem svetu?

POVZETO PO SPLETNIH VIRIH,
NATAŠA VODUŠEK FRAS
FOTO: PIXABAY

Po ugotovitvah strokovnjakov so danes ljudje bolj kot kdaj prej obremenjeni z življenjem drugih, to pa lahko vpliva tudi na naše življenje. Več raziskav je že pokazalo, da naj bi uporabniki pametnih telefonov v povprečju kar 150-krat na dan pogledali na pametni telefon in pobrskali po njem. Pri tem pa nam ni uspelo oblikovati bontona sporočanja, pa tudi vedenja za uporabo mobilnih telefonov in omrežij v družbi znotraj kategorij vljudnega in nevljudnega.

Aljoša Bagola, partner in izvršni kreativni direktor Pristop Creative, je na okrogli mizi v okviru konference o digitalnih komunikacijah Diggit naredil zanimivo primerjavo s pradavnino, ko je človek iznašel ogenj: »Da smo se ga naučili uporabljati, smo se morali velikokrat opeči. In s tem je enako, z razumevanjem, kako te tehnologije sploh vplivajo na sodobne oblike vedenja. Zahrbna past sodobnega sveta je ta: če si je Steve Jobs izmislil sprednjo kamero za videopogovore z družino, potem pa pride Kim Kardashian, ki lastnoročno izumi selfie in s tem vpliva na vedenje milijonov ljudi po svetu.«

Pri medosebni komunikaciji v živo imamo na stotine, tisoče let izkušenj, zelo malo izkušenj pa imamo s komuniciranjem prek novih tehnologij, ki so nam na voljo, in z jezikom, ki je na Facebooku in drugih omrežjih nekje vmes med pisano in govorjeno besedo, razlaga antropolog Dan Podjed. Različni navajeni in priučeni vzorci obnašanja se tako širijo z digitalnim svetom. Svoje vedenje moramo tako uravnati tudi v teh nešteti novih situacijah, ki jih lahko poganjata tudi nevednost in lahkomišelnost.

Družbena omrežja nas torej danes vse bolj povezujejo, vendar hkrati tudi izolirajo. Zapiranje v virtualne skupnosti tako omejuje pretok drugačnih informacij in novih idej. Uporabniki praviloma sledijo tistim, ki jim ugajajo, ne pa nujno tudi tistim, ki jih izzivajo ali jim nasprotujejo. Z enim klikom lahko kadar koli izvedemo selekcijo in po potrebi zredčimo omrežje. Nevarno pa postaja, ko začnejo posamezniki trpeti zaradi nedoseganja pričakovanega števila všečkov, sledilcev ali drugih meril. Nelagodja iz virtualnega sveta lahko prizadenejo delovanje tudi v resničnem svetu.

Digitalna zgodovina je neizbrisljiva

Pri oblikovanju svojih spletnih identitet in puščanju sledi v medmrežju se postavlja tudi vprašanje, kaj se dogaja z našimi spletnimi podatki, kaj se bo v prihodnje in kako nas bo ta resničnost opredeljevala. Sprijemamo s svojevrstno transparentnostjo, pa tudi z opazovanjem in nadzorom – vsak telefon je namreč hkrati tudi sledilna naprava. Ob morebitnem brisanju spletne zgodovine pa ne moremo slediti niti vsem digitalnim sledem, ki nastajajo sproti in jih puščamo za sabo.

Iskanje informacij in komuniciranje prek interneta

Internet se najpogosteje uporablja za iskanje informacij in komuniciranje. V prvem četrtletju leta 2017 je 69 odstotkov oseb, starih 16–74 let, prek interneta iskalo informacije o izdelkih ali storitvah; 61 odstotkov jih je bralo spletne novice, spletne časopise ali revije; 46 odstotkov jih je sodelovalo v spletnih družabnih omrežjih, na primer na Facebooku, Snapchatu, Instagramu, ali v profesionalnih omrežjih, na primer v omrežju LinkedIn (45 odstotkov v družabnih, 7 odstotkov v profesionalnih omrežjih); storitve e-bančništva je uporabljalo 39 odstotkov oseb; 37 odstotkov jih je prek interneta telefoniralo ali opravilo videoklic s spletno kamero; 26 odstotkov jih je uporabljalo prostor za hrambo zasebnih dokumentov na internetu (na primer fotografij, glasbe, videoposnetkov ali drugih datotek v oblak). (Statistični urad RS, oktober in december 2017)

Nekaj priporočil z varninainterentu.si

Objave na Facebooku samo za prijatelje

Ni potrebe, da so vaši statusi, fotografije in videoposnetki na Facebooku vidni najširši množici. Močno priporočamo, da omejite vidnost samo na prijatelje, saj bodo drugače vsi, tudi tisti, ki sploh nimajo profila na Facebooku, videli vse vaše objave.

Katere aplikacije dostopajo do vaših podatkov?

Vzemite si dve minutki časa in preverite, katerim aplikacijam dovoljate dostop do svojih podatkov. Čisto mogoče, da boste presenečeni, koliko aplikacij se je nabralo na vašem računu na Facebooku, Twitterju, LinkedInu. Čeprav jih že nekaj časa ne uporabljate, še vedno lahko dostopajo do vaših podatkov.

Ne delite svojih intimnih fotografij in posnetkov!

Če smo pred leti na tujih novičarskih portalih brali o povsem novi obliki spletnega kriminala, so se v mrežo spletnih goljufov kmalu ujeli tudi Slovenci. Za izzivalnimi profilnimi fotografijami se pogosto skrivajo organizirane kriminalne združbe, njihov edini cilj pa je prepričati sogovornike, da se slečejo pred spletno kamero ali sami pošljejo fotografije svojega razgaljenega telesa. Kmalu zatem, ko prejmejo vaš posnetek ali fotografijo, zagrozijo z njegovo objavo, če ne boste nakazali denarja. Nikakor ne nakazujte denarja in ne nasedajte obljubam, da bodo po plačilu sporne posnetke izbrisali. Nasprotno, izsiljevalci bodo zahtevali vedno večje zneske. Če bodo posnetke javno objavili na internetu, se lahko obrnete na cert@cert.si za pomoč pri odstranjevanju teh vsebin.

Na koncu se ponovno izkaže, da za spletno varnost največ lahko storimo uporabniki sami. Zato ne sprejemajte prošnji za prijateljstvo od neznancev, ne zapletajte se v komunikacijo z njimi, vsekakor pa nikoli ne sodelujete v izmenjavi intimnih fotografij z neznanci.

Pametni telefon uporablja malo manj kot tri četrtine 16–74-letnikov

Med osebami, starih 16–74 let, je bilo v prvem četrtletju 2017 takih, ki so uporabljale mobilni telefon, 97 odstotkov. Moški in ženske se pri uporabi mobilnih telefonov ne razlikujejo. Opaznejše razlike so med starostnimi skupinami, vendar tudi te niso velike. Uporaba mobilnih telefonov je manjša med osebami, starih 65–74 let (92 odstotkov).

73 odstotkov oseb med prej omenjenimi je uporabljalo pametni telefon, 24 odstotkov pa mobilni telefon, ki je imel samo osnovne funkcije, na primer možnost klicanja ali pošiljanja SMS-sporočil. Med uporabniki mobilnih telefonov so uporabniki pametnih telefonov prevladovali v vseh starostnih skupinah razen med osebami, starih 65–74 let; med temi jih je namreč 63 odstotkov uporabljalo mobilni telefon, ki je omogočal le osnovne funkcije (klicanje ali pošiljanje SMS-sporočil), 29 odstotkov pa jih je imelo pametni telefon.

(Statistični urad RS, oktober in december 2017) ■

Odkrivanje lepot Tržaškega zaliva

Obvestilo sodelavkam in sodelavcem, zaposlenim v družbah skupine Talum, v Silkemu in Praliku

Krvodajalska akcija v juniju bo v torek, 26., in četrtek, 28. junija 2018, med 7. in 11. uro na transfuzijskem oddelku ptujske bolnišnice oziroma vsak torek in četrtek v mesecu.

»Najdi prostovoljca v sebi, naše darilo je mnoge rešilo.«

MARJETKA LEDINEK
FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

DAROVANJE
IMAJO V KRVI

Zaseka in domače meso

V soboto, 19. maja, smo si člani aktiva krvodajalcev obetali prijeten dan, poln druženja. Izpred železniške postaje na Ptuj in izpred Taluma smo se z avtobusom odpravili v zgodnjih jutranjih urah. Kot se spodobi, smo na avtobusu opravili »žigosanje« prisotnih s pomočjo šilčka, na postajališču Lom pa smo nadaljevali z zajtrkom. Predsednica aktiva je poskrbela za odlične domače sendviče, v katerih nista manjkala zaseka in domače meso.

Ogled Trsta

Dopoldne smo prispeli v Trst, ki leži na skrajnem severozahodnem delu Jadranskega morja. Ogledali smo si trg Piazza dell'Unita d'Italia, se sprehodili po čudoviti terezijanski četrti Ponte Rossa vse do kanala Grande. Za konec smo se povzpeli še na Grad svetega Justa, ki stoji na najvišji točki Tržaškega zaliva. Grad je obnovljen, ohranjen pa je le del njegovega obzidja. Ob njem stoji tudi katedrala svetega Justa. Vzpon na grad je bil kar zalogaj, a nam ni bilo žal, saj se nam je odprl čudovit pogled na Tržaški zaliv.

Grad Miramar

Pot smo nadaljevali proti gradu Miramar, ki je znan tudi po svojih eksotičnih vrtovih. Ime gradu Miramar v španskem jeziku pomeni pogled na morje in je povsem ustrezno, saj grad stoji na mestu, ki resnično ponuja nepozaben pogled na morje. Pred ogledom gradu smo si na parkirišču privoščili obilno malico. Postregli smo si z osvežilnimi solatami, rebrci in drugimi dobrotami. Dobro okrepečani smo se odpravili na raziskovanje notranjosti gradu.

Rilkejeva pot in Devinski grad

Za konec izleta nas je čakala še dva kilometra dolga Rilkejeva pot, ki povezuje Sosljanski zaliv z Devinskim gradom. Pot ponuja panoramske razglede, mnogi pa verjamejo, da obiskovalcu podarja tudi novo življenjsko energijo.

Domače jedi in odličen teran

Prijetno utrujeni smo se pred odhodom domov okrepečali na turistični kmetiji Abram-Žerjal pri Komnu. Postregli so nam z domačo hrano in nas povabili v njihovo vinsko klet, kjer smo degustirali teran in domače salame.

Tržaški zaliv je zaradi svoje bogate kulturne dediščine in naravnih lepot vseka-kor vreden oglada. ■

Darovalci v maju

(številka v oklepaju pove, kolikokrat je posameznik doslej že daroval kri):

Boštjan Kelc	(9)
Dejan Gojkovič	(8)
Bojan Verdenik	(96)
Štefan Ros	(82)
Alojz Gašparič	(11)
Andrej Pulko	(13)
Srečko Cajnko	(53)
Roman Železnik	(64)

Leon Turk	(54)
Boris Železnik	(56)
Robert Avguštin	(17)
Marjan Jus	(77)
Franc Čagran	(49)
Aleš Meglič	(26)
Zlatko Intiher	(55)
Viktor Zamuda	(52)
Janez Toplak	(20)
Filip Muhič	(9)
Janez Selinšek	(48)
Mirko Fruk	(50)

Jani Gajser	(16)
Angela Ceci	(13)

Krvodajalci, ki so kri darovali do petkrat:

David Kelenc	(4)
Drago Kajtna	(4)
Žiga Bezjak	(4)
Mihael Trafela	(4)
Adriana Kozel	(2)
Damijan Predikaka	(1)

NAPOVEDNIK DOGODKOV IN OBISKOV**Ne zamudite**

Julij 2018

24. 7. – 31. 7. Prva skupina otrok na letovanju v Pacugu

29. 6. – 5. 7. Kino brez stropa

DOGODKI

FOTO: STANKO KOZEL

Godbeniki znova navdušili

Nataša Vodušek Fras

Pihalni orkester Talum Kidričevo je na svojem tradicionalnem koncertu pred začetkom poletja 10. junija navdušil občinstvo. V restavraciji Pan, ki je gostila koncert, so odmevale koračnice. Godbeniki so ob tej priložnosti prejeli Gallusove značke za dolgoletno aktivno udejstvovanje na področju ljubiteljske glasbene dejavnosti, ki jih podeljuje Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, ter podelili še štiri svoja priznanja zaslužnim članom orkestra za dolgoletni prispevek k širjenju ljubiteljske glasbene kulture in pozitiven vpliv na ugled in razvoj orkestra. Priznanja so prejeli Hinko Dasko, Franc Kokot, Ivan Ogrinc in Leopold Karneža.

Godbeniki so na koncertu zbrane povabili na veliki prednovoletni koncert, ki bo 16. decembra in na katerem bodo obeležili 70. obletnico orkestra.

»Vsi na kolo za zdravo telo!«

Aleksandra Jelušič

Pravijo, da športne aktivnosti, ki se jih udeležijo velike množice rekreativcev, udeležencem poleg prijetnega druženja prinašajo še posebno energijo, ki človeka spodbudi h gibanju. Prav to energijo je bilo čutiti v soboto, 2. junija, ko se je na Ptuj zbralo kar 4.000 rekreativnih kolesarjev, da bi skupaj prekolesarili izbrano traso in se družili. Med kolesarji 16. Poli kolesarskega maratona je bila tudi Talumova ekipa. Kot se spodobi, se je dogodka udeležil tudi predsednik uprave Taluma Marko Drobnič z družino. Talumovci smo znova dokazali, da skupaj zmoremo skoraj vse in da nas družijo vztrajnost, zavzetost in pozitivna energija. S temi vrlinami smo si prislužili naziv najštevilčnejše ekipe.

Se vidimo na 17. Poli kolesarskem maratonu!

Nepozabna noč pod zvezdami

Aleksandra Jelušič

Vremenska napoved tokratnemu sobotnemu večeru ni bila najbolj naklonjena, a ker je junij muhast, so organizatorji Operne noči na Panorami kljub temu verjeli, da nam bo nebo prizaneslo s težkimi oblaki in nas razveselilo z zvezdami. Vztrajnost se je izplačala, saj smo bili obiskovalci prireditve (našteli so jih okoli 3000), ki je bila v soboto, 9. junija, na griču Arheološkega parka Panorama priča glasbenemu spektaklu, ki bo še dolgo odmeval. V ozadju se je izrisovala kulisa Ptujkega gradu, na nebu so nam sijale zvezde, na odru pa smo pod taktirko dirigenta Simona Krečiča lahko prisluhnili brezčasnim Verdijevim, Mozartovim, Bizetovim, Gounodevim, Donizettijevim, Stolzevim, Puccinijevim in Leharjevim arijam. Obletnico svojega obstoja lahko proslaviš na različne načine. Način, ki sta ga izbrala Festival Arsana ob svoji 10. obletnici in generalni pokrovitelj, družba Vargas-Al, ob svoji 25. obletnici, pa je edinstven in neponovljiv.

Hvala za nepozabno noč v želji, da opere pod zvezdami postanejo del kulturne ponudbe enega najstarejših slovenskih mest. □

Ni zdravja brez duševnega zdravja

MATEJA HERGULA

FOTO: PIXABAY

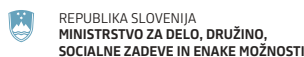
V okviru projekta »Naprej« – zdravo in aktivno v prihodnost, v katerem sodelujemo tudi v Talumu, je 7. junija v Mariboru potekala prva strokovna konferenca z naslovom Vlaganje v ukrepe za krepitev in ohranjanje duševnega zdravja zaposlenih – priložnost za večjo konkurenčnost in uspešnost podjetij.

Govorci in udeleženci so se strinjali, da je dobro duševno zdravje nujno za učinkovito opravljanje vsakodnevnega dela in s tem tudi za kakovostno življenje. Skrb za duševno zdravje se začne že zjutraj, s prijaznim pozdravom sodelavkam in sodelavcem. □

V okviru projekta je na voljo anonimno svetovanje – telefonska številka 080 17 16. Vabljeni, da jo v primeru stiske, iskanja nasveta glede kakršnih koli težav ali zgolj potrebe po pogovoru izkoristite sami, na voljo pa je tudi vašim družinskim članom.

Veliko zanimivih in uporabnih informacij s področja duševnega zdravja najdete tudi na spletnem portalu <https://portal.naprej.eu>. Na portal se zaposleni preprosto registrirate z geslom **ZDRAVJE**, nato pa si lahko vsebine ogledate kadar koli, kjer koli, tudi na vašem pametnem mobilnem telefonu.

Stopite korak NAPREJ v zdravo in aktivno prihodnost!

POŽARNA VAJA

Sprožitev požarnega alarma

IZTOK TRAFELA
DR. MARKO HOMŠAK
FOTO: TOMAŽ KVAS

V sredo, 23. maja, je bila v Talumu na lokaciji nabavnega skladišča izvedena požarna vaja. Sistem obvladovanja ravnanja z okoljem ter varnosti in zdravja pri delu v Talumu namreč zajema tudi obvladovanje vplivov v primeru izrednih dogodkov.

Talum spada med obrate večjega tveganja po smernici Seveso, zato ima izdelano Varnostno poročilo ter Načrt zaščite in reševanja, na tej osnovi pa smo prejeli okoljevarstveno dovoljenje za obrat. S tem dovoljenjem sta opredeljena tudi ukrepanje in izvajanje aktivnosti v primeru nesreče na večjih virih tveganja. Za zagotovitev primerne in pravočasne ukrepanja je treba izvajati vaje z ekipami za posredovanje.

Vaja se je začela s sproženjem požarnega alarma. Kmalu zatem je na prizorišče prihitela Talumova ekipa poklicnih gasilcev, ki so iz zgradbe rešili poškodovanca, poskrbeli za evakuacijo zaposlenih in začeli gasiti hipotetični požar. Hitro nato so z intervencijskimi vozili prispeli še člani PGD Talum Kidričevo ter medicinska pomoč iz Obratne ambulante. Sočasno je druga ekipa na področju linearnega usedalnika – mehanske čistilne naprave za odpadno vodo – zaustavila iztekanje požarnih vod v kanal in naprej v staro strugo Drave.

S prikazanim na vaji in na osnovi narejene analize vaje lahko ocenimo, da imamo v Talumu sile in sredstva, s katerimi lahko v primeru nesreče preprečimo ali bistveno zmanjšamo vpliv njenih posledic na ožje in širše okolje. ■

Dvojni finale rdeče-belih

MARJETKA OREL

FOTO: STANKO KOZEL, MARJETKA OREL

Finalisti mladinskega in članskega pokala, častni gostje iz selekcije U9, podporniki Aluminija, oviti v rdečo. Sreča, žalost, veselje, razočaranje. A predvsem ponos na naše fante, ki so se 30. maja borili na zelenici stadiona Stožice v finalu Pokala Slovenije.

Člansko moštvo Nogometnega kluba Aluminij je sezono 2017/18 v tekmovanju Prva liga Telekom Slovenije zaključilo na osmem mestu, ki pomeni neposreden obstanek v elitni deseterici slovenskih klubov brez dodatnih kvalifikacij. S tem so rdeče-beli dosegli glavni tekmovalni cilj, ki so si ga zastavili že na začetku sezone. Vzoredno s prvoligaškim prvenstvom je potekal tudi Pokal Slovenije, drugo najpomembnejše državno nogometno tekmovanje, v katerem je nastopilo osemindvajset klubov Slovenije. Za lovoriko sta se na stadionu Stožice v finalu pomerila Aluminij in Olimpija, ki je v letošnjem letu osvojila naslov državnega in naslov pokalnega prvaka Slovenije.

Ljubljanski stadion je ta dan gostil tudi finalno srečanje Mladinskega pokala Slovenije, v katerem je nastopil podmladek prve ekipe rdeče-belih. Mladinska selekcija Aluminija se je v boj za pokal podala s podprvaki prve mladinske lige Domžalam. Poleg rdeče-belih dresov članske in mladinske selekcije pa smo na pokalni dan lahko spremljali turnir ljubljanskih nogometnih šol, v katerem je mesto častnih gostov zasedala Aluminijeva selekcija U9.

Čeprav naši fante v finalnem tekmovanju niso osvojili lovorik, je Nogometni klub Aluminij ponosen na ta zgodovinski dosežek in uvrstitev obeh moštev v končnico prvenstva. Nastop v finalu Pokala Slovenije je nagrada za delo in trud, ki ga igralci, strokovno osebje in sponzorji vlagajo v nogomet celo leto. Čestitke za ta dosežek in zahvala vsem podpornikom, ki so soustvarili rdeče-belo zgodbo v Stožicah!

Članska ekipa NK Aluminij v finalu Pokala Slovenije

Mladinska selekcija Aluminija v finalu Pokala Slovenije

Rdeče-bela podpora na tribunah Stadiona Stožice

ALUMINIJ CUP 2018

Mednarodni turnir Aluminij Cup je tudi v letošnjem letu osupnil z dogajanjem in atmosfero v Športnem parku Aluminij. 9. in 10. junija je športni park obiskalo preko 4000 obiskovalcev, od tega je na turnirju sodelovalo več kot 1500 otrok, starih do 13 let. V dveh dneh je bilo odigranih 278 tekem med več kot 100 ekipami. Za organizacijo celotnega turnirja so skrbeli strokovno osebje kluba in starši otrok nogometne šole Aluminij.

Čestitamo jim za uspešno izpeljan dogodek, ki je ponovno obarval in razživel celoten športni park v Kidričevem.

Potepanje po istrski Toskani

IGOR JEZA

FOTO: IGOR JEZA

V dneh 12. in 13. maja so si naši sodelavci v okviru majskega izleta, ki ga vsako leto organizira sindikat, ogledali Istro. V programu ogleda so bili Poreč, Brioni, jama Baredine in mestece Motovun.

Sprehod po Poreču

Na izlet smo se z dvema avtobusoma odpravili v zgodnjih jutranjih urah. Odpeljali smo se s Ptuja in iz Kidričevega. Med potjo smo si privoščili krajši postanek za osvežitev. V Poreču smo si za začetek ogledali staro mestno jedro in пристanišče, ki ležita na polotoku, na morski strani zaščitenem z otočkom Sveti Nikolaj – to je nekakšna naravna bariera. Sprehodili smo se do bazilike svetega Evfrazija, nato pa smo si ob morju privoščili jutranjo kavo oziroma osvežilni napitek.

Križarjenje po Nacionalnem parku Brioni

Sledila je vožnja mimo Pazina do Fažane. Tam smo se vkrcali na ladjo in odpluli proti Nacionalnemu parku Brioni. V nacionalnem parku je skupina razgibanih otokov, ki se ponša s prvobitno naravo. Na sprehodu po Velikem Brijunu smo občudovali naravne zalive, bujno vegetacijo lovorja, rožmarina in zelo redke vrste agav ter bogastvo živalskega sveta. Na otoku je v prejšnjem stoletju imel svojo letno rezidenco Josip Broz Tito, danes pa je otrok odprt za turistične ogleda. Po otoku smo se popeljali s turističnim vlakom, na katerem je vladalo razigrano vzdušje.

Skok v hotelski bazen

Po vožnji z ladjico smo se nastanili v hotelu Laguna v Novigradu. Ker smo imeli do večerje še nekaj časa, smo si nekateri privoščili plavanje v hotelskem bazenu. Večerja je bila zelo okusna in se je zaključila z glasbo na hotelski terasi. Najpogumnejši so si zvečer privoščili še kopanje v morju.

Jamska pustolovščina

Naslednji dan smo si po zajtrku znova vzeli čas za kopanje v morju oziroma sprehod po plaži, nato pa smo se odpravili na ogled kraške jame Baredine, ki je naravni spomenik in prva speleološka lokacija na hrvaškem delu polotoka Istra. Za turiste je odprta od leta 1995, ime pa je dobila po izrazu baredine, ki izvira iz besede bared, ta pa v lokalnem narečju pomeni zapuščeno zemljišče. Jama leži v zahodnem delu Istre, med Porečem, Višnjanom in Tarom (5 km od obale). Kraški teren, v katerem je nastala, je morski sediment, nastal v kredni, prekrit z rdečo zemljo (terra rossa). Vertikalni vhod v jamo je na 117 metrih nadmorske višine. Obisk jame je trajal 40 minut. V tem času smo obiskali pet bogato okrašenih dvoran ter sestopili do podzemnega jezera, ki leži v globini 60 metrov. Zanimivost jamske pustolovščine je bilo srečanje s človeško ribico (*Proteus anguinus*). V jami smo se prijetno ohladili, saj je temperatura v njej vse leto 14 °C.

Tartufi in odlično vino

Ogled smo nadaljevali v mestecu Motovun, ki še danes slovi po starih

trgovskih poteh. Mestece ima 531 prebivalcev, znano pa je po tartufih in odličnem vinu, ki ga pridelujejo domačini v okoliških vinogradih. V Motovunu vsako leto poteka filmski festival.

Po ogledu istrske Toskane smo se vrnili v Slovenijo in si na Vrhniku privoščili pozno kosilo.

Hvala vsem za prijetno druženje. Ponovno se vidimo na jesenskem sindikalnem izletu. □

Zahvala

Ob boleči izgubi našega dragega očeta, dedka in pradedka

Jožefa MENONIJA

iz Proletarske 19, Kidričevo, upokojenca Taluma,

se iskreno zahvaljujemo sindikatu Skei Talum za darovano cvetje in odigrano žalostinko ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti ter darovali cvetje in sveče.

Vsem še enkrat hvala!

Vsi njegovi

Stare modrosti

GREGOR JURKO
FOTO: PIXABAY

*»Si videl človeka, ki je bil spreten pri svojem delu?
Pred kralji bo stal, ne bo stal pred mračnjaki.«*

ukvarjamo profesionalno s kadri, ampak samo s kadriranjem, jih ne poznamo dobro. Spretnosti, kompetence, veščine, znanja so

konkretne delovne veščine pa šele s prakso na delovnem mestu. Da poenostavimo: znanje je teoretično, spretnosti pa so rezultat prakse. Oziroma da še malo poenostavimo: če poznate pravila nogometa, vso teorijo, zgodovinske rezultate in športnike, to pomeni, da imate o tem športu veliko znanja, vendar to ne zadošča, da bi zdajle v Rusiji igrali na svetovnem prvenstvu. Za kaj takega bo potrebne še veliko, veliko vaje, piljenja tehnike, kanček sreče (in dober selektor). Tudi stričevo kmetijo bi težko prevzeli samo s papirji o končani srednji kmetijski šoli. Veliko bolj vam bo koristilo, če ste kdaj vlekli tele za noge, če ste kdaj sami popravili traktor, če se znate dogovoriti s sosedi, da vam posodijo kak stroj.

Vrnimo se raje k zgornji misli o mojstrih in vajencih. Stari pregovor pravi, da na mladih svet stoji, zato brž vklopimo naš prirojeni občutek za vrednote, odprtost in sodelovanje in jim pokažimo, kako se posname žlindra, kako se naredi obrestno-obrestni račun, kako se brusijo valjčnice, kako se programira robot, kako se bukev obreže v stožec, kako se postreže visokega gosta iz Ljubljane, kako se vzame vzorec, kako se programira kocka, kako se naloži kamion, kako motivira ljudi, da bo kmalu bolje, kako se napiše kolumna, kako se izračuna statika jeklene konstrukcije, kako se počrpa aluminij iz elektrolizne peči ... Uf, prostora za naštevaje nam bo zmanjkalo, pa se nismo še niti ogreli.

Šele ko človek postane mojster v svojem poklicu, pride do stopnje, ko dobi širši pogled na življenje, ko dobi občutek za trajne vrednote, za bolj filozofski pogled na uravnoveženo življenje, ko pridobi lastnost globljega uvida v življenjske modrosti. Hvala bogu, tudi teh imamo nekaj. ■

Navedeni odlomek smo si sposodili iz Biblije. Tokrat ne mislimo na strojniški ali metalurški priročnik, temveč na pravo Sveto pismo, katerega verzi se tukaj bolj redko pojavljajo, pa vendarle, vedno se kaj zgodi prvič, na spremembe se je treba navaditi. Poleg tega smo vedno sloveli po uravnoveženem pisanju, za vsak okus, za vsak levi ali desni miselni okvir in za vsak svetovni nazor nekaj. Z navedeno mislijo smo predvsem želeli poudariti, da lahko vsak, ki je mojster svojega poklica, suvereno nastopi pred komer koli, tudi pred »kraljem«. In kako mojster postane mojster? Ne smemo pozabiti, da je bil vsak mojster nekoč vajenec in da je vsak umetnik začel kot amater.

Kar se znanja tiče, se pojavlja kar nekaj pojmov in tisti, ki se ne

tiste neoprijemljive lastnosti, ki jih usvojimo z leti učenja in predstavljajo naše nesnovno bogastvo, ki nam ga nihče ne more vzeti, so naša pogodba za nedoločen čas. Nekdo, ki ima določena znanja, je vedno zaposljiv, vedno iskan, če se mu zaprejo ena vrata, si s svojim znanjem in veščinami veliko laže in hitreje odpre druga vrata kot nekdo, ki teh znanj nima, tudi če ima diplomo ali certifikat.

Znanje so tiste informacije, ki jih srkamo s čutili – z branjem, gledanjem, poslušanjem, z dotikanjem in podobnim. Spretnosti pa se nanašajo na našo sposobnost, da to znanje uporabimo v praksi v določenih situacijah. Spretnosti razvijamo v praksi s kombinacijo poskušanja in učenja na napakah. Socialne veščine obnašanja v skupnosti pridobivamo že v vrtcu,

										TALVA	MODRA MISEL: LATINSKI PREGOVOR	LESENE VILE S TREMI ROGLJI, RAZSOHA	EGIPČANSKI BOG SONCA, EHNATON	VISOK, SUH RUSKI PES, BORZOJ	TERAPEVTSKA METODA Z ZAMRZOVANJEM PRI ODSTOPI MREŽNICE	STAR SLOVAN	
																ANA V DALMACIJI	
													REKA V BELORUSIJI				
													PAUL ANKA				
SESTAVIL: JANKO SEGULA	NAZIV, UGLED	VINKO OŠLAK SKRIVAČ V BUNKERJU			IRIDIJ	TALVA	RASTLINA NA VLAŽNIH TRAVNIH, SPADA V DRUŽINO GLADIOL	DELAVKE V HLEVU									
IBERCI						HIŠA PO PREKMURSKO				LITUJ			TRST NESEBIČNEŽ, NASPROTJE EGOISTA			DEL OBLEKE	
SLOVENSKA PEŠNICA (ERNA)						BRITANSKI IGRALEC (JUDE)				VOJSKA NEKDANJE SFRJ			IVO ŽAJDELA SLOVENSKA IGRALKA (INTI)				
KAJNOV SIN PO BIBLIJI						KEMIČNA PRVINA (Zn) MESTO V SRBIJI V SREMU				JELŠEVO DREVJE, JELŠEVJE CELJE							
	BREZDOMEČ, KLATEŽ							TELICE, ICIKE NAELEKTREN DELEC					NEUMNEŽ, BEDAK KRALJ IZ BURLESKE ALFREDA JARRYJA				
VZDEVEK PEVCA TADEJA HRUŠOVARJA	AMERIŠKI IGRALEC (HOWARD)															DISTRIBUTER ELEKTRIČNE ENERGJE	DOMAČA MOLZNA ŽIVAL
SPOJINA SEČNINE S KAKO KISLINO							DONOSNA SLUŽBA BREZ VELIKO DELA			OBUIJKA, ONUČA FIZIKALNA ENOTA ZA DELO							
PREKRŠEK PRI NEKATERIH IGRAH Z ŽOGO						VOJAŠKA STOPNJA AGENT 007: ? BOND				TOK, TULEC SLOVENSKA PEVKA (LEA)					LUDVIK OLAS KAZENSKA TOČKA V PARKURJU, NEPOSLUŠNOST KONJA		
FRANCE ŠTIGLIC			SKLADNOST DVEH DELOV, PRILEG VODNE RASTLINE					HUDA JEZA, BES					POLITIČNI OKRAJ V STARI JUGOSLAVIJI PEŠNIK (JOŽE)				
	SLOVENSKA TISKOVNA AGENCIJA	KRAJ PRI KIDRIČEVEM ARTHUR (KRAJŠE)						UREJENA ZBIRKA IGER, IGRAČ HRVAŠKA PLAVALKA LIGORIO									
MUSLI-MANSKO MOŠKO IME, TUDI SALEM						SKALA V MORJU BOJAN TRAVEN				ULICA EMIL NOLDE			FRANEK TREFALT MILIAMPER				UROŠ VEHAR
VELIK TRG V SREDIŠČU PEKINGA, TJENANMEN																	
BREZBOŽNICA, BREZVERKA									TURKMENSKI PREDSEDNIK (SAPARMURAT)								

SLOVARČEK: ENOH-Kajnov sin po bibliji, INOSIT-organska ciklična spojina, inozit, IPA-reka v Belorusiji, LAW-britanski igralec (Jude), NIJAZOV-turkmenski predsednik (Saparmurat), REFIZ-kazenska točka v parkurju, neposlušnost konja, SINEKURA-donosna služba brez veliko dela, UREID-spojina sečnine s kako kislino.

Podeljena certifikata

Skupini Talum sta bila 1. junija 2018 podeljena certifikata ISO 9001:2015 in IATF 16949:2016 (avtomobilska industrija za PE Livarna in PE Ulitki). Uspešna certifikacija je rezultat sistematičnega in prizadevnega enoletnega dela.